

RIIGIKOGU

IV koosseis.

IV istungjärk.

82. koosolek.

12. juulil 1930.

Sisu:

1. Väljaspool linnu ja aleveid asuvate kinnisvarade hindamise seaduse muutmise seadus — redaktsioon.
2. Maal asuvate kinnisvarade kinnisvaramaksu seaduse muutmise seadus — redaktsioon.
3. Riigi sadamatehase põhimäärus — redaktsioon.
4. Eesti-Prantsuse 15. märtsi 1929. a. kaubanduskonventsiooni nimekirjade A ja B osalise muutmise kohta käiva protokollil kinnitamise seadus — I lugemisel.
5. Teravilja kaitseseadus — III lugemisel.
6. Järgmise koosoleku määramine.

Koosoleku avab Esimees **K. Einbund** kell 0.15 min.

Sekretäri kohal sekretäri esimene abi **A. Tõllassepp**.

1. Väljaspool linnu ja aleveid asuvate kinnisvarade hindamise seaduse muutmise seadus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja **K. Freiberg**.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

2. Maal asuvate kinnisvarade kinnisvaramaksu seaduse muutmise seadus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja **K. Freiberg**.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

3. Riigi sadamatehase põhimäärus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja **K. Freiberg**.

Seaduse lõpuredaktsioon võetakse vastu.

4. Eesti-Prantsuse 15. märtsi 1929. a. kaubanduskonventsiooni nimekirjade A ja B osalise muutmise kohta käiva protokollil kinnitamise seadus — I lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja **O. Kask**: Lugupeetud Riigikogu liikmed! Läänud kolmapäeval esitati Prantsuse valitsuse poolt meie valitsusele ettepanek revideerida 15. märtsi 1929. a. Eesti-Prantsuse kaubanduskonventsiooni nimekirja B. 11. juulil 1930, s. o. eile, kirjutati protokoll alla mõlema vabariigi esindaja poolt. See protokoll puudutab nimelt järgmist: 1) tärglise tollikäitlus, nii nagu see on kindlaks määratud Eesti-Prantsuse 15. märtsi 1929. a. kaubanduskonventsiooni nimekirjas B, paragrahv ex 319, kustutatakse. Selle vastutasuks kustutab Prantsusemaa meile igat liiki sõidukite tollikäitluse, mis kindlaks määratud ülalnimetatud konventsiooni nimekirjas A.

Rahaasjanduse komisjon ühines Vabariigi Valitsuse motiividega ja kiitis selle heaks, sest et selgus, et see allakirjutatud protokoll on meile täiesti kasulik. See seaduseelnõu oli läbivaatamisel ka väliskomisjonis välispoliitilise külje suhtes, ja väliskomisjon kiitis ka selle heaks. Teen ettepaneku,

seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Seaduseelnõu võetakse vastu I lugemisel.

5. Teravilja kaitseseadus — III lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja **O. Suursööt**.

A. Sirro (stp, pealkirja puhul): Väga lugupeetud Riigikogu liikmed! On enam kui kindel, et käesolev seadus vastu võetakse. On ka enam kui kindel, et käesolev seadus mitte seda väge ega võimu ei anna ega avalda, mida loodetakse selle seadusega kätte saada. On teada, et meie põllud on kivised ja vaesed, et nad ei ole viljakandvad. See seadus neid põlde kivi-dest ei puhasta ja ei kasvata ka ühelegi kõrrele kaht pead otsa. Kuid öeldakse, et vähemus peab alluma enamusele. On tõsi, et siin müüride vahel vähemus peab alluma enamusele, siin ei ole midagi teha. Aga ärge unustage, et väljaspool neid

müüre jääb see vähemus enamusele alla, kelle heaks seda seadust vastu võetakse. Kui seaduseelnõu vastu võetakse, on enam kui kindel, et tuhanded ja tuhanded perekonnad peavad ära ütleva oma väikestele lastele leivapalukesest, mis nad oma vanemalt paluvad. Kui teie siin selle peale ohoh ütlete, siis julgen ma öelda, see saab ka tõesti nõnda olema, leivahind saab tõusma, aga selle eest ei ole valitsus hoolt kandnud, et töövõimalusi luua, et võiks seda kallist leiba osta. Tööd pole leida, tööpuudus on maal valitsemas, tööpalgad on madalad, aga elukallidust tõstetakse lõpmata. Kui Riigivanem ütles, et seaduses võivad vead olla, siiski ta tahab loota, et need, kes seda seadust kasutama hakkavad, et need ausat mängu saavad mängima. Aga lubatagu küsida, kas see on aus mäng, mida siin nüüd mängitakse. Kas on see aus, kuidas siin talitatakse, kus ei võeta suure enamuse olukorda arvesse, vaid vägisi läbi viiakse seadus, mis suure enamuse kogu rahvast seite alla heidab, kus suur enamus selle all kannatama peab, et väikest kildkonda tahetakse rikastada. See teeb teile tõesti lõbu, aga ärge unustage, ei ole see päev kaugel, ei saa igavesti meie rahvas nii pimedaks jääma, et ta ei jõua arusaamisele, milles lugu seisab. See aeg saab tulema, kus rahvas saab ütleva, mis on nende huvides tehtud, kas on nende huvides eest küllalt hästi hoolitsetud või mitte. (Kaitseminister O. Köster: Rääkige asjalikult!) Kui see teile nii väga meelepärane on, et väike osa peab suurema osa arvel ennast rikastama, aga kas see suur osa rahvast kuidagi elada saab, see näib teile ükskõik olema. Kunagi tuleb see aeg, millal teil tuleb kindlasti selle sammu eest vastutada.

Juhataja: III lugemisel jätan ära üksikute paragrahvide teksti ettekandmise.

Võetakse vastu seaduseelnõu pealkiri ja §§ 1—4.

J. Teemant (põl, § 5. puhul): Kordan ettepanekut, mille tegin II lugemisel, ja palun § 5. redakteele järgmiselt:

§ 5. Käesoleva seaduse maksma-hakkamisel võetakse arvele äriliseks otstarbeks olevad rukki ja rukkijahu tagavarad.

Rukki ja rukkijahu hinna korraldamiseks Vabariigi Valitsus maksustab need tagavarad riigi kasuks mitte üle 5 sendi kilogrammilt.

Aruandja O. Suursööt (lõpusõna): Ei saa ühineda.

Ettepanek lükatakse tagasi. §§ 5—7 võetakse vastu.

L. Johanson (stp, häälet. motiiv.): Austatud Riigikogu liikmed! Eesti sotsialistliku tööliste partei rühm on täie jõuga niihästi Riigikogu rahaasjanduse komisjonis kui ka täiskoosolekutel püüdnud selgitada ja näidata, et praegu III lugemisel lõpulikult hääletamisele tulev teravilja kaitseseadus, mille vastu meie oleme, on sihitud rahva suurte hulkade vastu. See seadus toob paratamata valjusega kaasa väga tuntava leivahinna tõusu ning ühes sellega elukalliduse tõusu. Kuna selle seaduse tõttu kasu saab ainult võrdlemisi väike osa suuremaid talunikke, kes teravilja müüa võivad, ja vaheltkauplejad, kuna kaugelt suurem osa põllumehi, kes kõik vilja kas ainult oma tarbeks kasvatavad ehk väga laias ulatuses koguni vilja ostma peavad, rääkimata nendest kõige laiematest rahvahulkadest, kes ainult ostetud leiba söövad — saavad rahva laiad hulgad sellest seadusest aina kahju. Rahva suured hulgad peavad kaugelt vähema hulga kasuks suurt kahju kannatama. See seadus pannakse maksma, ilma et kahjukannatavad kihid vähemutki vastutasu oma seisukorra parandamiseks saaksid. Kodanlikud rühmad on omavahel kokku leppinud, nemad hääletavad teravilja kaitseseaduse poolt, olgugi et neil seaduse tagajärjed sugugi selged pole, ja keegi neist vastutust enese peale ei taha võtta ja seda teiste peale püüavad veeretada.

Meie sõnavõtmised ei ole kodanlike rühmade seisukohti kõigutada suutnud, nende enamus on kindlaks jäänud. Meil ei jää sellepärast muud üle, kui oma protesti avaldamiseks Riigikogu koosolekult lahkuda. Vastutus selle seaduse tagajärgede eest langeb täielikult Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu kodanlike rühmade peale.

(Eesti sotsialistliku tööliste partei Riigikogu rühm lahkub Riigikogu koosolekute saalist.)

Seaduseelnõu terve sisu võetakse vastu korruga.

6. Järgmise koosoleku määramine.

Juhatus ettepanekul otsustatakse pidada järgmine koosolek täna 5 mi-

nutit pärast käesoleva koosoleku lõppu.
(Päevakord vaata otsuste protokoll nr. 82,
lisa nr. 7.)

Juhataja: Päevakord on läbi. Lõ-
petan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 0.55 min.

Õige.

Kinnitan.

Koosoleku sekretär (allkiri).

Koosoleku juhataja (allkiri).

